

УДК 336.7:657.47

Щебликіна І.О.¹, Бурмака С.С.²

¹ доц. Запорізького національного університету

² студ. гр. 8.0734-уфеб-3 Запорізького національного університету

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Сучасне ефективне управління підприємством потребує створення інформаційної системи, здатної забезпечувати керівників своєчасною, надійною та якісною інформацією для прийняття управлінських рішень. В умовах нестабільної економічної ситуації в країні особливо важливо забезпечити вихід з кризових явищ з мінімальними витратами. Саме це зумовило зростання значення контролінгу як невід'ємної складової системи управління підприємством.

Контролінг виник як поєднання економічного аналізу, планування, менеджменту, управлінського обліку та є новим напрямом в теорії і практиці сучасного управління. Це поняття утворилося від англійського *to control*, що в перекладі можна розуміти як «управління, спостереження, контроль» [1, с. 90].

До основних функцій контролінгу належать створення, обробка, перевірка та подання системної управлінської інформації. Контролінг забезпечує підтримку та координацію процесів планування, інформаційного забезпечення, контролю та адаптації. Основне завдання цієї функції – постійний моніторинг змін зовнішнього середовища та формування конкретних цілей для досягнення стратегічних завдань підприємства.

Використовуючи дані бухгалтерського обліку як джерело інформації, служба контролінгу аналізує явища та процеси на підприємстві, виявляє слабкі місця, порівнює фактичні показники з плановими та визначає причини відхилень. Крім того, контролінг пропонує керівництву заходи щодо покращення діяльності підприємства. При цьому процес прийняття управлінських рішень сам по собі не входить до завдань контролінгу: його функція полягає у зборі необхідної інформації, підготовці до прийняття рішень та розробці альтернативних варіантів. Функціонально контролінг реалізується на всіх рівнях управлінської ієрархії.

Фінансовий контролінг виступає ефективною координаційною системою, що забезпечує взаємозв'язок між формуванням інформаційної бази, фінансовим аналізом, фінансовим плануванням та внутрішнім фінансовим контролем. Це дозволяє зосередити контрольні дії на пріоритетних напрямках фінансової діяльності, своєчасно виявляти відхилення фактичних результатів від запланованих та приймати оперативні управлінські рішення для їх коригування.

Фінансовий контролінг можна розглядати як систему інформаційного забезпечення координації всіх підсистем управління, яка передбачає застосування методів бюджетування, стратегічного планування, управлінського обліку, фінансової діагностики, інвестор-релейшнз, управління ризиками та внутрішнього контролю. Усі ці елементи спрямовані на підвищення ефективності фінансово-економічних рішень і збільшення вартості компанії.

Найважливішою метою фінансового контролінгу є забезпечення управлінських дій, орієнтованих на максимізацію прибутку та зростання вартості капіталу власників. При цьому особлива увага приділяється мінімізації ризиків і підтриманню, а за можливості – підвищенню рівня ліквідності та платоспроможності підприємства.

На обсяг реалізованих на підприємствах функцій контролінгу впливають наступні фактори: фінансово-економічний стан організації; розуміння менеджментом підприємства і його власниками необхідності своєчасного впровадження апарату контролінгу; рівень диверсифікації виробництва, номенклатури продукції, що випускається; рівень конкуренції; кваліфікація менеджменту підприємства; кваліфікація фахівців служби контролінгу [2, с. 333].

При організації на підприємстві контролінгу особливе значення має правильне встановлення послідовності залучення в процес управління взаємопов'язаних елементів системи менеджменту. Важливо при цьому спиратися на організаційні принципи управління, на методичну та нормативно-законодавчу базу. Без створення науково обґрунтованої методичної та інструментальної бази неможливе успішне функціонування системи контролінгу на підприємстві.

Таким чином, у сучасному ринковому середовищі фінансовий контролінг займає ключове місце, забезпечуючи підприємству стійку позицію на ринку в довгостроковій перспективі. Він гарантує постійний нагляд і контроль за доцільністю та правильністю ведення господарської діяльності, що дозволяє оперативно реагувати на зміни та, за потреби, коригувати виробничі та збутові процеси для збереження або прискорення темпів виробництва і реалізації продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Корбутяк А. Г., Шевчук Ю. О. Фінансовий контролінг як складник управління фінансами підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Ужгород, 2021. Вип. 39. С. 89-94.
2. Ложачевська О. М., Заяц О. В., Виноградова К. В., Кужель Я. Г. Місце контролінгу в системі управління підприємством. *Young Scientist*. 2020. № 4 (80). С. 331-335.